

Studii: Licență în drept, Facultatea de Drept din Universitatea de Vest Timișoara (2004-2008); masterat în Dreptul Afacerilor (2008-2010); Institutul Național al Magistraturii – cursuri de formare inițială (2015); doctor în Drept, Universitatea de Vest din Timișoara, Facultatea de Drept (2019).

Activitate: Asistent universitar la Facultatea de Drept din Universitatea de Vest Timișoara (2008-2012 și în prezent); avocat în Baroul Timiș (2009-2014); Judecător (din 2014).

Publicații: Autor al mai multor lucrări: *Drept procesual civil: provocări teoretice și practice*, Ed. Universul Juridic, București, 2024; *Drept procesual civil. Executarea silită* (coautor), curs universitar, Ed. C.H. Beck, București, 2021; *Prezumțiile și principiul contradictorialității în procesul civil în Dreptul nr. 5/2024; Protecția dreptului de proprietate în procedura executării silite – câteva particularități* – autor, în Revista Română de Jurisprudență, nr. 2/2023; *Abusive clauses and challenge to enforcement proceedings in the view of the Court of Justice of the European Union*, publicat în Tomáš Peráček (editor), Fatima Castro Moreira, *Doctrina et Usu in Business Law*, Ed. Adjuris International Academic Publisher, Bucharest, Paris, Calgary, 2023; *Despre admisibilitate în dreptul procesual civil*, în Analele Universității de Vest din Timișoara, Seria Drept nr. 1/2020; *Competența instanței de executare și a executorului judecătoresc în procedura execuțională – câteva probleme*, în R.R.E.S. nr. 1/2020; *Reprezentarea unei persoane fizice de o societate cu răspundere limitată. Implicații în dreptul procesual civil (practică judiciară comentată)*, în R.R.A.F. nr. 1/2020; *Considerații privind suspendarea executării silite în Curierul Judiciar nr. 10/2019; Clauzele abuzive – particularități în procedura contestației la executare*, în Analele Universității de Vest din Timișoara, Seria Drept nr. 2/2019; *Căile de atac împotriva hotărârii pronunțate în procedura contestației la executare*, în R.R.E.S. nr. 2/2019; *Contestația la executare, scurte considerații în raport de prescripția dreptului de a obține executarea silită*, în Studii și cercetări juridice europene, Ed. Universul Juridic, București, 2019 (volumul Conferinței internaționale a doctoranzilor în drept, ed. a 11-a, Timișoara, 21.06.2019); *Natura juridică a contestației la executare*, în Analele Universității de Vest din Timișoara, Seria Drept nr. 2/2018; *L'utilité de la contestation relative à la tergiversation du procès/Utilitatea contestației privind tergiversarea procesului*, articol în cadrul Conferinței internaționale „Le nouveau Code de procédure civile roumain: Vu de l'intérieur – Vu de l'extérieur” organizat la București de Facultatea de Drept din cadrul Universității București, 31.10.2018-01.11.2018 ș.a.

Premii: Premiul „Savelly Zilberstein” pentru cel mai bun articol publicat în Revista Română de Executare Silită în anul 2018, pentru articolul „Admisibilitatea cererii de suspendare a executării silite” (R.R.E.S. nr. 2/2018).

Cătălin Lungănașu

Contestația la executare Instituție fundamentală a dreptului procesual civil

Ediția 3
- adăugită și revizuită -

Editura C.H. Beck
București 2025

AVERTISMENT!

Având în vedere amploarea luată de fenomenul fotocopierii lucrărilor de specialitate, mai ales în domeniul Dreptului, atragem atenția că, potrivit art. 14 și 196 din Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, republicată, reproducerea operelor sau a produselor purtătoare de drepturi conexe, dacă respectiva reproducere a fost efectuată fără autorizarea sau consimțământul titularului drepturilor recunoscute de legea menționată, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare sau cu amendă. Prin *reproducere*, conform legii, se înțelege realizarea, integrală sau parțială, a uneia ori a mai multor copii ale unei opere, direct sau indirect, temporar ori permanent, prin orice mijloace și sub orice formă.

Nu vă faceți părtași la distrugerea cărții!

Editura C.H. Beck este acreditată CNATDCU și este considerată editură cu prestigiu recunoscut.

Contestația la executare. Instituție fundamentală a dreptului procesual civil
Cătălin Lungănașu

Copyright © 2025 – Editura C.H. Beck

Toate drepturile rezervate Editurii C.H. Beck.

Nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul scris al Editurii C.H. Beck.

Drepturile de distribuție în străinătate aparțin în exclusivitate editurii.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
LUNGĂNAȘU, CĂTĂLIN

Contestația la executare : instituție fundamentală a dreptului procesual civil / Cătălin Lungănașu. - Ed. a 3-a, adăug. și reviz. - București : Editura C.H. Beck, 2025

Conține bibliografie

Index

ISBN 978-606-18-1558-6

347

Editura C.H. Beck

Bdul. Iuliu Maniu nr. 7

Corp C, Parter, Spațiile B2 și B3, Sector 6, București

E-mail: comenzi@beck.ro

Redactor: Andreea Marinescu

Cuprins

Abrevieri	IX
Capitolul I. Noțiuni introductive	1
Secțiunea 1. Aspecte generale	1
Secțiunea a 2-a. Executarea silită – fază distinctă a procesului civil	3
Secțiunea a 3-a. Contestația la executare – rolul ocupat în cadrul procedurii execuționale	13
Secțiunea a 4-a. Clasificarea contestației la executare	18
§1. Evoluția clasificării contestației la executare	18
§2. Clasificarea actuală a contestației la executare	36
Secțiunea a 5-a. Definiția contestației la executare	46
Capitolul II. Formele contestației la executare	53
Secțiunea 1. Contestația la executare silită propriu-zisă.....	53
§1. Motivele contestației la executare propriu-zise.....	53
1.1. Prescripția dreptului de a obține executarea silită.....	64
1.2. Buna-credință în executarea silită	89
1.3. Cesiunea de creanță.....	113
1.4. Clauzele abuzive – particularități în procedura contestației la executare.....	124
§2. Obiectul contestației la executare propriu-zise	150
§3. Particularitățile dispozițiilor art. 712 alin. (3) C.proc.civ.	158
§4. O altă interpretare a dispozițiilor art. 713 alin. (2) C.proc.civ.....	164
Secțiunea a 2-a. Contestația la titlu	177
§1. Noțiune. Admisibilitate	177
§2. Particularitățile contestației la titlu	183

Secțiunea a 3-a. Contestația împotriva refuzului executorului judecătoresc de a efectua o executare silită sau de a îndeplini un act de executare în condițiile legii..... 200

Capitolul III. Obiectul și subiectele contestației

la executare silită..... 212

Secțiunea 1. Obiectul contestației la executare..... 212

§1. Obiectul generic al contestației la executare..... 214

§2. Obiectul concret al contestației la executare..... 217

Secțiunea a 2-a. Subiectele contestației la executare..... 224

§1. Creditorul și debitorul – părțile raportului juridic execuțional..... 230

§2. Ceilalți creditori și terții interesați 232

2.1. Creditorii neurmăritori 232

2.2. Terții 235

§3. Procurorul 243

§4. Poziția procesuală a executorului judecătoresc..... 245

Capitolul IV. Procedura de judecată a contestației

la executare..... 255

Secțiunea 1. Despre admisibilitate în general..... 255

Secțiunea a 2-a. Admisibilitatea contestației la executare 266

§1. Admisibilitatea în condițiile titlului executoriu reprezentat de o hotărâre judecătorească sau arbitrală..... 269

§2. Admisibilitatea în condițiile altui titlu executoriu decât o hotărâre judecătorească 298

§3. Inadmisibilitatea unei noi contestații la executare 306

§4. Cazuri particulare referitoare la admisibilitatea contestației la executare 316

Secțiunea a 3-a. Instanța competentă să soluționeze contestația la executare 320

§1. Competența materială a instanței de judecată 321

§2. Competența teritorială a instanței de judecată 336

§3. Implicațiile Deciziei nr. 20/2021 a Înaltei Curți de Casație și Justiție privind competența instanței de executare..... 344

Secțiunea a 4-a. Termenele de exercitare a contestației la executare 368

§1. Considerații generale 368

§2. Dreptul comun în materia termenului de exercitare a contestației la executare 384

2.1. Termenul de exercitare a contestației la executare propriu-zise 385

2.2. Termenul de exercitare a contestației la titlu 405

2.3. Termenul de exercitare a contestației împotriva refuzului executorului judecătoresc de a efectua o executare silită sau de a îndeplini un act de executare în condițiile legii..... 408

§3. Termene speciale de formulare a contestației la executare 411

Secțiunea a 5-a. Particularitățile procedurii de judecată a contestației la executare 412

§1. Condițiile de formă 412

1.1. Cererea introductivă..... 413

1.2. Timbrarea contestației la executare..... 422

§2. Procedura de judecată 428

2.1. Procedura prealabilă..... 431

2.2. Întâmpinarea și cererea reconvențională..... 438

2.3. Procedura de judecată. Reguli speciale..... 441

Secțiunea a 6-a. Suspendarea executării silite 452

§1. Considerații generale 452

§2. Suspendarea provizorie a executării silite..... 464

§3. Admisibilitatea cererii de suspendare a executării silite 473

§4. Procedura de soluționare a cererii de suspendare a executării silite..... 493

§5. Aspecte privind fondul cererii de suspendare a executării silite 497

§6. Efectele suspendării executării silite..... 511

Capitolul V. Soluționarea contestației la executare.

Efecte. Căi de atac.....	522
Secțiunea 1. Hotărârea judecătorească de soluționare a contestației la executare	522
Secțiunea a 2-a. Soluțiile ce pot fi dispuse și efectele lor.....	531
§1. Admiterea contestației la executare	531
§2. Respingerea contestației la executare.....	567
§3. Soluții secundare în hotărârea dată asupra contestației la executare	569
§4. Întoarcerea executării silite	590
Secțiunea a 3-a. Căile de atac împotriva hotărârii pronunțate în procedura contestației la executare	596
§1. Dreptul comun în materia căii de atac în procedura contestației la executare	596
§2. Derogări în materia căilor de atac în procedura contestației la executare	599
§3. Instanța competentă să soluționeze căile de atac în procedura contestației la executare	607
§4. Admisibilitatea contestației în anulare și a revizuirii împotriva hotărârii pronunțate în procedura contestației la executare	612
Concluzii	615
Bibliografie selectivă.....	619

Abrevieri

C.A.	- Curte(a) de Apel
C.civ.	- Codul civil (Legea nr. 287/2009, republicată)
C.civ. din 1864	- Codul civil din 1864 (în prezent abrogat)
C.E.D.O.	- Curtea Europeană a Drepturilor Omului
C.proc.civ.	- Codul de procedură civilă (Legea nr. 134/2010, republicată)
C.proc.civ. din 1865	- Codul de procedură civilă din 1865 (în prezent abrogat)
C.proc.pen.	- Codul de procedură penală (Legea nr. 135/2010)
C.proc.pen. din 1968	- Codul de procedură penală din 1968 (în prezent abrogat)
C.S.J.	- Curtea Supremă de Justiție
Cas.	- Curtea de Casație și Justiție a României
CJ	- revista „Curierul Judiciar”
DCC	- Decizia Curții Constituționale
Dreptul	- revista „Dreptul”
ed.	- ediția
Ed.	- Editura
ICCJ	- Înalta Curte de Casație și Justiție
ibidem	- aceeași citare (din același pasaj, aceeași pagină)
idem	- aceeași citare (alt pasaj, altă pagină)
Jud.	- Judecătoria

loc. cit.	- locul citat
L.P.	- revista „Legalitatea Populară”
M.Of.	- Monitorul Oficial al României, Partea I
n.n.	- nota noastră
nr.	- numărul
O.G.	- Ordonanța Guvernului
O.U.G.	- Ordonanța de urgență a Guvernului
op. cit.	- opera citată
p.	- pagina
R.R.A.F.	- Revista Română de Dreptul Afacerilor
R.R.D.C.	- Revista de Drept Comercial
R.R.D.	- Revista Română de Drept
R.R.D.E.	- Revista Română de Drept European
R.R.E.S.	- Revista Română de Executare Silită
R.S.J.	- Revista de Științe Juridice
s.n.	- sublinierea noastră
S.D.R.	- revista „Studii de Drept Românesc”
Trib.	- Tribunal(ul)
vol.	- volum(ul)

Capitolul I Noțiuni introductive

Secțiunea 1. Aspecte generale

Intrarea în vigoare a actualului Cod de procedură civilă¹ a adus o serie de noutăți în ceea ce privește reglementarea procesului civil, începând cu evidențierea unor principii general aplicabile (art. 5-23 C.proc.civ.) și continuând cu definirea cadrului general al acțiunii civile și al condițiilor de exercitare a acesteia (art. 29-40 C.proc.civ.). Totuși, în ciuda caracterului inovator, actuala lege procesuală continuă vechea tradiție a fostului Cod de procedură civilă, motiv pentru care esența instituțiilor cu privire la care putem observa o continuitate în timp a rămas, în bună măsură, aceeași. De altfel, în termeni generali, procesul civil a rămas neschimbat, având aceeași funcție de protecție și de realizare a drepturilor subiective, la fel cum contestația la executare cunoaște elemente similare pe care practica judiciară și literatura de specialitate le-au surprins în lunga perioadă de aplicare a fostelor norme procesuale. Totuși, într-o analiză atentă, deosebirile devin evidente, chiar și acolo unde legiuitorul nu a făcut altceva decât să valorifice jurisprudența și doctrina consolidate, oferind opiniilor astfel exprimate un suport legal concret prin inserarea acestora în norma procesuală. Cel mai accesibil exemplu este reglementarea instituției răspunsului la întâmpinare, *de lege lata*, în condițiile în care, sub vechea legislație, era o creație a practicii judiciare.

---

¹ Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată (M.Of. nr. 247 din 10 aprilie 2015).

Ceea ce dorim însă să evidențiem prin aceste rânduri este împrejurarea că esența procesului civil continuă și sub imperiul actualei legi procesuale, motiv pentru care progresele realizate de practica judiciară și de literatura de specialitate pe parcursul aplicării vechiului Cod de procedură civilă pot fi, în mare măsură, valorificate și în acord cu actualele prevederi legale. Astfel, executarea silită rămâne parte integrantă a procesului civil și, în mod corelativ, respectă aceleași garanții procesuale. Mai mult, contestația la executare, nu doar ca un mecanism juridic ce se manifestă în cadrul executării silite – și, implicit, i se supune regulilor acestei faze procesuale – dar ca manifestare de voință a părții ce sesizează instanța și declanșează un nou litigiu civil va avea de urmat regulile generale ale procedurii civile, în măsura în care legiuitorul nu le-a particularizat sau chiar derogat prin norme speciale, cu rol de adaptare a mijlocului procesual analizat la exigențele procedurii execuționale din care face parte. Astfel, vom observa contestația la executare ca fiind o specie a acțiunii civile *lato sensu*, prin care partea sesizează instanța în vederea valorificării drepturilor sale specifice, împrejurare ce imprimă instituției analizate toate trăsăturile specifice unei acțiuni civile – indiferent cum ar fi calificată, în fond, natura juridică a contestației la executare.

Pe cale de consecință, studierea contestației la executare presupune acceptarea tuturor regulilor specifice procesului civil și, mai concret, acțiunii civile, motiv pentru care, fără a insista asupra regulilor general aplicabile litigiului civil, cercetarea instituției juridice în cauză nu se va putea realiza fără a-i recunoaște locul ocupat în cadrul procedurii civile și, astfel, a elementelor comune cu genul proximal din care face parte. Ca atare, referiri la Cartea I și Cartea a II-a a Codului de procedură civilă, deși nu privesc expres executarea silită sau contestația la executare, vor fi deseori absolut necesare, constituind fondul comun din care instituția juridică a contestației la executare se conturează într-un mod specific și unic, ca instituție fundamentală a procesului civil.

Secțiunea a 2-a. Executarea silită – fază distinctă a procesului civil

În mod tradițional, executarea silită este considerată a doua fază a procesului civil, optică preluată inclusiv de legiuitor cu ocazia adoptării actualului Cod de procedură civilă unde, încă de la bun început, se menționează distinct că sunt stabilite „regulile de competență și de judecare a cauzelor civile, precum și cele de executare a hotărârilor instanțelor și a altor titluri executorii, în scopul îndeplinirii justiției în materie civilă”. Privind retrospectiv, încă de sub imperiul fostului Cod de procedură civilă s-a arătat că „totalitatea normelor care reglementează căile și mijloacele prin care, cu concursul organelor de executare, creditorul își realizează drepturile statornicite în titlul executoriu obținut, prin constrângerea patrimonială a debitorului său”¹ reprezintă faza procesuală a executării silite. Într-o altă formulare, executarea silită a fost descrisă drept „procedura prin mijlocirea căreia titularul unui drept (subiectiv) recunoscut printr-un titlu executoriu, constrânge, cu ajutorul organelor de stat competente, pe cel care îi încălcă dreptul să execute prestația specificată în titlu, asigurându-se, în felul acesta, respectarea dreptului și restabilirea ordinii de drept încălcate”².

Definițiile de mai sus își mențin pe deplin valabilitatea și în condițiile actualului Cod de procedură civilă, trăsăturile esențiale fiind aceleași, astfel cum se desprind din cuprinsul Cărtii a V-a a Codului (art. 622-914), dedicată în întregime executării silite. De altfel, în debutul acestei părți a legii procesuale civile, legiuitorul impune regula executării voluntare a obligațiilor civile, art. 622 alin. (1) C.proc.civ. menționând că „obligația stabilită prin hotărârea unei instanțe sau printr-un alt titlu executoriu se aduce la îndeplinire de bunăvoie”, continuând apoi cu ipoteza (teoretic) subsidiară, în care debitorul nu execută de bunăvoie obligația sa,

¹ Gr. Porumb, Teoria generală a executării silite și unele proceduri speciale, Ed. Științifică, București, 1964, p. 16.

² I. Stoescu, A. Hilsenrad, S. Zilberstein, Tratat teoretic și practic de procedură a executării silite, Ed. Academiei, București, 1966, p. 21.

alin. (2) al aceluiași articol precizând că, în atare situație, „aceasta se aduce la îndeplinire prin executare silită”. Rolul procedurii execuționale, astfel cum a fost surprins și de doctrina mai veche, citată mai sus, este expus de către legiuitor în cuprinsul art. 622 alin. (3) C.proc.civ. unde se arată că „executarea silită are loc în oricare dintre formele prevăzute de lege, simultan sau succesiv, până la realizarea dreptului recunoscut prin titlul executoriu, achitarea dobânzilor, penalităților sau a altor sume acordate potrivit legii prin titlu, precum și a cheltuielilor de executare (s.n.)”. În concret, norma procesuală, deși pare a contura numai întinderea procedurii execuționale – „până la realizarea dreptului” – ajunge a transmite mai mult decât simpla durată a executării silite, surprinzând însăși esența acestei faze a procesului civil, anume rolul său de a asigura cadrul instituțional și procesual prin care dreptul creditorului este realizat efectiv.¹ Astfel, în mod corect s-a apreciat că executarea silită este acea procedură „prin intermediul căreia titularul unui drept subiectiv civil recunoscut printr-un titlu executoriu constrânge, cu ajutorul organelor competente, pe cel care îi încălcă dreptul, de a executa prestația specificată în titlu, asigurându-se în felul acesta respectarea dreptului și restabilirea ordinii de drept încălcate”.²

De altfel, într-o abordare generală, s-a menționat³ în mod corect că executarea silită evidențiază pe deplin diferența fundamentală între norma juridică și celelalte norme de conduită socială, fiind astfel surprinsă trăsătura specifică a celei dintâi, anume prerogativa constrângerii celui ce o încalcă prin recunoașterea posibilității persoanei îndreptățite de a recurge la forța coercitivă a statului. Or, din această perspectivă, procedura executării silite tocmai aceasta reprezintă, o concretizare a prerogativei titularului dreptului de a

¹ A se vedea și G. Couchez, D. Lebeau, Voies d'exécution, ed. a 12-a, Ed. Sirey-Dalloz, Paris, 2017, p. 1, unde se arată că efectivitatea drepturilor recunoscute prin titlul executoriu se manifestă tocmai prin utilizarea acestei proceduri a executării silite.

² V.M. Ciobanu, T.C. Briciu, C.C. Dinu, Drept procesual civil. Drept execuțional civil. Arbitraj. Drept notarial, Ed. Național, București, 2013, p. 511.

³ Șt.I. Lucaciuc, Contestația la executare în reglementarea noului Cod de procedură civilă, Ed. Hamangiu, București, 2014, p. 51.

apela la forța de constrângere a statului în vederea realizării dreptului, în cazul în care debitorul nu înțelege a-și executa voluntar datoria față de creditor. În fond, întregul rol al procedurii execuționale gravitează în jurul creditorului, acesta fiind actorul principal, în lipsa acestuia și a manifestării sale de voință întreaga executare silită devine inexistentă. Ca atare, în condițiile în care scopul executării silite este acela de a asigura realizarea efectivă a drepturilor creditorului, este firesc ca acest participant să beneficieze de toate mijloacele prin care să își poată satisface dreptul avut împotriva debitorului. În acest sens, literatura de specialitate franceză¹ a semnalat creșterea protecției acordate intereselor creditorului până la recunoașterea unui veritabil drept la executare, aceasta fiind percepută ca o consecință directă a numeroaselor condamnări pronunțate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului împotriva statului francez sub aceste aspecte.

În ceea ce privește catalogarea executării silite ca fiind a doua fază a procesului civil, pornind însăși de la prevederile existente *de lege lata*, în mod obișnuit se menționează că procesul civil cuprinde două mari etape:² judecata (*cognitio*) urmată de executarea silită (*executio*). Din această structură tipică a procesului civil, declanșat prin înregistrarea cererii de chemare în judecată și finalizat prin realizarea efectivă și integrală a dreptului creditorului, în mod corect se poate aprecia în sensul arătat mai sus, executarea silită fiind a doua fază a procesului civil. Aprecierea executării silite ca fiind a doua fază a procesului civil este corectă în cazurile în care obținerea titlului executoriu este precedată de o judecată în fond, precizare făcută și de literatura de specialitate³ de altfel, și are meritul de a evidenția caracterul unitar al procesului

¹ N. Fricero, Procédures civiles d'exécution. Voies d'exécution. Procédures de distribution, ed. a 3-a, Ed. Gualiano, Paris, 2013.

² C. Roșu, Drept procesual civil. Partea generală, Ed. C.H. Beck, București, 2016, p. 5.

³ D.N. Theohari, M. Eftimie, în G. Boroi (coord.), O. Spineanu-Matei, A. Constanda, C. Negrilă, V. Dănăilă, D.N. Theohari, G. Răducan, D.M. Gavriș, F.G. Păncescu, M. Eftimie, Noul Cod de procedură civilă – Comentariu pe articole, vol. I (art. 1-526), Ed. Hamangiu, București, 2013, p. 2; C. Roșu, op. cit., p. 5.

civil. Trebuie totuși precizat că, nu în puține cazuri, deși dreptul material este realizat printr-o executare efectivă, procesul civil nu cunoaște, în mod necesar, ambele sale faze. Astfel, pot fi întâlnite situații în care executarea are loc în mod voluntar, debitorul înțelegând să se conformeze dispoziției instanței, asigurând astfel realizarea dreptului creditorului din propria sa inițiativă, prin executarea voluntară a datoriei sale. În atare cazuri, faza executării silite nu mai există, chiar dacă anterior a avut loc o judecată între creditor și debitor. Pe de altă parte, întâlnim situații în care executarea silită are loc fără a fi existat un litigiu prealabil între părți (creditor și debitor), respectiv în cazurile în care executarea silită are loc în temeiul unui titlu executoriu ce nu este o hotărâre judecătorească.¹ Or, având în vedere că legiuitorul recunoaște caracterul de titlu executoriu unui număr relativ ridicat de înscrisuri, ipotezele în care executarea silită are loc fără a fi existat și faza de judecată în prealabil sunt numeroase în practica judiciară, respectiv atunci când debitorul nu aduce la îndeplinire, din proprie inițiativă, obligația pe care o are față de creditor conform titlului executoriu.

Executarea silită, ca parte a procesului civil, a generat ample controverse de-a lungul timpului în literatura de specialitate² cu

¹ A se vedea, în acest sens, și *D.M. Gavriș*, în *G. Boroi* (coord.), *O. Spineanu-Matei, A. Constanda, C. Negrilă, V. Dănăilă, D.N. Theohari, D.M. Gavriș, F.G. Păncescu, M. Eftimie, M. Stancu*, Noul Cod de procedură civilă – Comentariu pe articole, vol. II (art. 456-1134), ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, București, 2016, p. 344, unde se arată că „atât vechiul, cât și Noul Cod de procedură civilă permit aserțiunea că executarea silită nu este o fază a procesului civil atunci când se execută un alt titlu executoriu decât o hotărâre judecătorească. Într-o astfel de ipoteză, executarea silită poate da naștere unui proces civil, fără a fi precedată de aceasta”, autorii citați amintind dispozițiile art. 1 C.proc.civ. privind cărora executarea silită a altor titluri decât hotărârile judecătorești este o modalitate de înlăptuire a justiției în materie civilă.

² A se vedea, spre exemplu, *V. Cădere*, *Tratat de procedură civilă*, Ed. Național, București, 1928; *E. Herovanu*, *Teoria execuțiunii silite*, Ed. Ciolfec, București, 1942, p. 18-20, unde autorul sintetizează principalele argumente cu privire la natura juridică a executării silite, concluzionând apoi în favoarea naturii juridiciale a executării silite „acțiunea e calea justiției, e aptitudinea, facultatea, puterea legală recunoscută oricui de a obține, cu

privire la natura sa juridică, dezbateri care continuă și în prezent.¹ Astfel, se arată că executarea silită prezintă o natură juridică mixtă, administrativă și jurisdicțională, preponderentă fiind totuși prima componentă. În acest sens se menționează² că executarea silită are un caracter preponderent administrativ ca o consecință a activității executorului judecătoresc, în timp ce contestația la executare constituie mijlocul procedural prin care actele îndeplinite de organul de executare sunt supuse controlului judecătoresc, acest instrument procedural, alături de alte instituții procedurale, imprimând fazei de executare silită și un caracter adiacent jurisdicțional. Și în opinia noastră executarea silită are o natură juridică mixtă, însă nu considerăm oportun a determina o pondere mai însemnată în favoarea vreuneia dintre componentele sale, în detrimentul celeilalte, nici măcar din considerente strict cantitative, iar nu calitative. Este adevărat că activitatea executorului judecătoresc îmbracă o natură administrativă, motiv pentru care, dacă analiza s-ar limita strict la actele acestuia, opțiunea de a privi executarea silită drept o procedură (preponderent) administrativă nu ar fi eronată.

Cu toate acestea, activitatea executorului judecătoresc, chiar în condițiile în care constituie cel mai amplu segment din faza execuțională, nu poate fi disociată sau extrasă din întregul ansamblu al procedurilor execuționale. Câtă vreme executarea silită este o procedură unitară – ce, în mod corespunzător, trebuie analizată ca atare – activitatea executorului nu poate fi privită în afara contextului procedural în care se desfășoară. Or, potrivit art. 666 alin. (4)

formele și în condițiile anume determinate de lege, recunoașterea și realizarea unui drept subiectiv; e deci protecția socială a acestuia în forma ei cea mai expresivă și mai eficace (...) tot ca o formă a acțiunii trebuie privită și executarea silită, care face parte, firește, din atributele funcției jurisdicționale (...).”

¹ *I. Leș*, *Legislația executării silite*. Comentariu pe articole, Ed. C.H. Beck, București, 2007, p. 2-12; *C.T. Tereacă*, *Natura juridică a executării silite în dreptul comun*, în *R.R.E.S.* nr. 2/2010, p. 44-49; *I. Deleanu, V. Mitea, S. Deleanu*, *Tratat de procedură civilă*. Noul Cod de procedură civilă, vol. III, Ed. Universul Juridic, București, 2013, p. 16-17; *Șt.I. Lucaciuc*, op. cit., p. 5-8; *E. Oprina, I. Gârbuleț*, *Tratat teoretic și practic de executare silită*. Vol. I. *Teoria generală și procedurile execuționale*, Ed. Universul Juridic, București, 2013, p. 23.

² *Șt.I. Lucaciuc*, op. cit., p. 6.

C.proc.civ., „încuviințarea executării silite permite creditorului să ceară executorului judecătoresc care a solicitat încuviințarea să recurgă, simultan ori succesiv, la toate modalitățile de executare prevăzute de lege în vederea realizării drepturilor sale, inclusiv a cheltuielilor de executare. Încuviințarea executării silite produce efecte pe întreg teritoriul țării. De asemenea, încuviințarea executării silite se extinde și asupra titlurilor executorii care se vor emite de executorul judecătoresc în cadrul procedurii de executare silită încuviințate”. Din această normă procesuală înțelegem că, deși executarea silită începe odată cu sesizarea organului de executare, potrivit art. 622 alin. (2) C.proc.civ., demararea tuturor procedurilor legale în vederea realizării drepturilor creditorului este condiționată *sine qua non* de obținerea încheierii de încuviințare a executării silite, hotărâre ce reprezintă atributul exclusiv al instanței de executare. Ca atare, cel puțin din punct de vedere calitativ, participarea instanței de judecată este la fel de însemnată precum a executorului judecătoresc, chiar în condițiile în care, cantitativ, actele executorului dețin o pondere mai însemnată în ansamblul executării silite. În plus, nu doar declanșarea mijloacelor procedurale la care poate recurge creditorul în vederea satisfacerii creanței sale imprimă procedurii un caracter jurisdicțional, dar și alte instituții în care legiuitorul impune intervenția instanței de executare, cum ar fi cazul contestației la executare, al numirii unui curator special [art. 688 alin. (3) C.proc.civ.], al întoarcerii executării silite (art. 724 C.proc.civ.), al validării popririi (art. 790 C.proc.civ.) etc.

Natura jurisdicțională a executării silite se observă atât din puținele excepții acceptate de art. 666 C.proc.civ., cât și din împrejurarea că, de regulă, actele de executare, inclusiv în condițiile unui caracter administrativ, sunt supuse controlului instanței de executare în cadrul aceleiași proceduri execuționale. În primul rând, excepțiile de la procedura încuviințării executării silite, astfel cum sunt amintite în literatura de specialitate¹ sunt, în opinia noastră, numai excepții aparente în condițiile în care sunt enumerate cazurile executării silite efectuate de alte organe de executare decât

executorii judecătorești (cum este ipoteza executării titlurilor ce constată creanțe fiscale potrivit Codului de procedură fiscală); titlurile executorii emise de către instanța de executare sau de executorul judecătoresc ori ipoteza prevăzută de art. 24 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004.¹ Noi apreciem aceste excepții ca fiind numai aparente în condițiile în care procedura executării silite a creanțelor fiscale nu este supusă regulilor Codului de procedură civilă pe care le analizăm, existând o reglementare dedicată în acest sens în cuprinsul Codului de procedură fiscală, motiv pentru care respectivele titluri de creanță nu doar că nu sunt supuse încuviințării silite prevăzute de art. 666 C.proc.civ., dar nici celorlalte norme procesuale prevăzute de Cartea a V-a a Codului de procedură civilă, decât în măsura în care dispozițiile procesual fiscale trimit în acest sens la procedura civilă generală. Referitor la încheierile executorii ale instanței de executare sau ale executorului judecătoresc, la rândul lor reprezintă o excepție aparentă de la procedura încuviințării executării silite câtă vreme aceste acte procesuale sunt emise în cadrul unei proceduri execuționale deja *pendinte*, astfel că efectele încheierii de admitere a cererii de încuviințare a executării silite se produc, *ope legis*, și asupra acestor acte subsecvente. Nu în ultimul rând, situația reglementată în materia contenciosului administrativ prin art. 24 din Legea nr. 554/2004, chiar în condițiile în care instituie o modalitate particulară de executare silită a dispoziției instanței de fond de obligare a autorității publice de a încheia, înlocui sau modifica actul administrativ sau de a elibera un alt înscris ori de a efectua anumite operațiuni administrative, implică totuși, în mod obligatoriu, intervenția instanței de executare, aceasta având competența materială de a dispune cu privire la executarea efectivă a dispoziției cuprinse în hotărârea judecătorească în sensul celor amintite mai sus.

Concluzionând în această privință, apreciem excepțiile de la procedura instituită prin art. 666 C.proc.civ. ca fiind numai aparente, în realitate întreaga executare silită supusă dispozițiilor Codului de procedură civilă – altfel spus, executarea supusă dreptului comun – având a se conforma obligației de obținere a încu-

¹ D.M. Gavriș, în G. Boroș (coord.), op. cit., vol. II, 2016, p. 431.

¹ M.Of. nr. 1154 din 7 decembrie 2004.